

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6942/2550

บริษัทบางจากกรีนไลน์ จำกัด โจทก์ นายอัมพร นีละโยธิน กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.คุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 มาตรา 60, พ.ร.บ.แรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518 มาตรา 41, พ.ร.บ.แรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518 มาตรา 5, ป.พ.พ. มาตรา 575, ป.พ.พ. มาตรา 583, พ.ร.บ.คุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 มาตรา 119

ย่อ / หลักกฎหมาย

โจทก์ฟ้องต่อศาลแรงงานกลางขอให้เพิกถอนคำวินิจฉัยของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ ที่ 3/2545 ลงวันที่ 8 พฤศจิกายน 2545 และคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน ที่ 11/2545 เรื่อง บริษัท บ. อุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ ลงวันที่ 12 ธันวาคม 2545 โดยอ้างเหตุว่า นิติสัมพันธ์ระหว่างโจทก์กับผู้รับจ้างขนส่งเป็นสัญญาจ้างทำของมิใช่สัญญาจ้างแรงงาน คำวินิจฉัยดังกล่าวไม่ถูกต้องตามกฎหมายเนื่องจากไม่อยู่ในขอบอำนาจของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน ดังนั้น เมื่อปรากฏว่าโจทก์มีฐานะเป็นนายจ้างของผู้รับจ้างขนส่ง โดยผู้รับจ้างขนส่งจะต้องปฏิบัติงานภายใต้ระเบียบกฎเกณฑ์ที่โจทก์กำหนดไว้ และยังต้องปฏิบัติตามระเบียบปฏิบัติการให้บริการศูนย์จ่ายน้ำมันและการจัดส่งน้ำมัน ในระหว่างการขนส่งน้ำมันไปยังลูกค้า ณ สถานที่ของลูกค้า การลงน้ำมันทั่วไปแล้วยังต้องห้ามความประพฤติและการกระทำบางอย่าง เช่น ห้ามแสดงกริยามารยาทหรือวาจาไม่สุภาพ ห้ามเล่นการพนันภายในพื้นที่ และห้ามก่อการทะเลาะวิวาททำร้าย หรือ พยายามทำร้ายผู้อื่น ซึ่งเป็นไปตามข้อกำหนดสัญญาจ้างผู้รับเหมาซึ่งมีบทลงโทษไว้ ตั้งแต่การแจ้งตัวแทนผู้รับเหมาเพื่อคดีให้งาน 3 วัน ไปจนถึงส่งตัวบุคคลนั้นคืนบริษัทต้นสังกัด จนถึงเลิกสัญญาจ้าง การลาหยุดงานต้องระบุเหตุผลอันสมควร ในส่วนของค่าจ้าง ขึ้นอยู่กับการทำงานแต่ละครั้งเป็นลักษณะของค่าจ้างตามผลงานโดยคำนวณเป็นหน่วยงานตาม พ.ร.บ.คุ้มครองแรงงาน พ.ศ.2541 มาตรา 60 ดังนั้นการปฏิบัติงานของผู้รับจ้างขนส่งจึงมิได้เป็นเพียงผู้รับจ้างโดยอิสระ แต่ต้องปฏิบัติตามระเบียบปฏิบัติของโจทก์ที่กำหนดขึ้นในลักษณะเดียวกับการทำงานของลูกค้าทั่วไป การวินิจฉัยตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ ที่ 3/2545 ลงวันที่ 8 พฤศจิกายน 2545 และการวินิจฉัยอุทธรณ์ตามคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน ที่ 11/2545 เรื่อง บริษัท บ. อุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ ลงวันที่ 12 ธันวาคม 2545 จึงชอบด้วยอำนาจและหน้าที่ตามที่ พ.ร.บ.แรงงานสัมพันธ์ พ.ศ.2518 มาตรา 41 (1) และมาตรา 23 แล้ว ไม่มีเหตุให้เพิกถอน

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้เพิกถอนคำวินิจฉัยของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ที่ 3/2545 และคำวินิจฉัยของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานที่ 11/2545 จำเลยทั้งเข้าให้การขอให้ยกฟ้องศาลแรงงานกลางพิพากษาให้เพิกถอนคำวินิจฉัยของจำเลยทั้งเข้าตามคำวินิจฉัยที่ 3/2545 ฉบับลงวันที่ 8 พฤศจิกายน 2545 และคำวินิจฉัยอุทธรณ์ที่ 11/2545 ฉบับลงวันที่ 12 ธันวาคม 2545 จำเลยทั้งเข้าอุทธรณ์ต่อศาลฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีแรงงานวินิจฉัยว่า คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยทั้งเข้าเพียงประการเดียวว่า ผู้รับจ้างขนส่งในคดีนี้เป็นลูกจ้างของโจทก์หรือไม่

และกรณีมีเหตุที่จะเพิกถอนคำวินิจฉัยของจำเลยทั้งเก้าตามฟ้องหรือไม่ พระราชบัญญัติ
แรงงานสัมพันธ์ พ.ศ.2518 มาตรา 5 นิยามคำว่า "นายจ้าง" หมายความว่า "ผู้ซึ่งตกลงรับลูกจ้าง
เข้าทำงานโดยจ่ายค่าจ้างให้ และหมายความรวมถึงผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากนายจ้างให้ทำการ
แทน ในกรณีที่นายจ้างเป็นนิติบุคคลหมายความว่าผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคลนั้น และ
หมายความรวมถึงผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคลให้ทำการแทน"
และนิยามคำว่า "ลูกจ้าง" หมายความว่า "ผู้ซึ่งตกลงทำงานให้แก่นายจ้างเพื่อรับค่าจ้าง" อันมี
ลักษณะทำนองเดียวกับความหมายของสัญญาจ้างแรงงานตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
มาตรา 575 ซึ่งบัญญัติว่า "อันว่าจ้างแรงงานนั้น คือสัญญาซึ่งบุคคลคนหนึ่งเรียกว่าลูกจ้างตกลงจะ
ทำงานให้แก่บุคคลอีกคนหนึ่งเรียกว่านายจ้าง และนายจ้างตกลงจะให้สินจ้างตลอดเวลาที่ทำงาน
ให้" กล่าวคือลูกจ้างตกลงทำงานโดยสมัครใจให้แก่นายจ้างโดยได้รับค่าจ้างจากนายจ้างเป็นการ
แลกเปลี่ยนกับแรงงานของลูกจ้างนั้น แต่การจะเป็นนายจ้างและลูกจ้างกันหรือไม่นั้น นอกจากจะ
พิจารณาตามพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ.2518 มาตรา 5 และ
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 575 แล้วยังต้องปรากฏด้วยว่าลูกจ้างได้ปฏิบัติงาน
ภายใต้ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่งอันชอบด้วยกฎหมายอันเป็นอำนาจบังคับบัญชาของนายจ้าง
ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 583 และพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน
พ.ศ.2541 มาตรา 119 อีกด้วยตามข้อเท็จจริงจะเห็นได้ว่าในการทำงานของผู้รับจ้างขนส่งจะต้อง
เริ่มจากการเขียนใบสมัครเข้าทำงานกับโจทก์ก่อน แล้วจึงจะทดสอบการขับรถจากนั้นจึงทำสัญญา
ขนส่งน้ำมันซึ่งตามสัญญาขนส่งน้ำมัน แม้จะเรียกคู่สัญญาว่า "ผู้ว่าจ้าง" กับ "ผู้รับจ้าง" แต่ตาม
สัญญาข้อ 1.2 ระบุว่า "ผู้รับจ้างยินยอมจะปฏิบัติตามข้อกำหนดกฎเกณฑ์หรือระเบียบในการปฏิบัติ
อันเกี่ยวกับการขับรถขนส่งน้ำมันตามสัญญานี้ หรือที่จะได้กำหนดเพิ่มเติมต่อไปภายหน้า เพื่อ
ให้การปฏิบัติงานบรรลุผลสำเร็จตามที่ผู้ว่าจ้างได้กำหนดไว้" และตามข้อ 3.4 ก็ระบุว่า
ทำนองเดียวกัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้รับจ้างขนส่งจะต้องปฏิบัติงานภายใต้ระเบียบกฎเกณฑ์ที่โจทก์
กำหนดไว้แล้วและที่จะได้กำหนดเพิ่มเติมหลังจากการทำสัญญา และเมื่อโจทก์กำหนดให้ผู้รับจ้าง
ขนส่งปฏิบัติตามระเบียบปฏิบัติการให้บริการศูนย์จ่ายน้ำมันและการจัดส่งน้ำมันทั้งยังคัดลอก
ข้อความบางส่วนมาจัดทำเป็นข้อกำหนดสัญญาจ้างผู้รับเหมาจึงเป็นกรณีที่โจทก์นำระเบียบปฏิบัติ
ของส่วนคลังและขนส่ง บริษัทบางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) มาใช้บังคับแก่ผู้รับจ้างขนส่งใน
ลักษณะเดียวกันเป็นระเบียบปฏิบัติของโจทก์ ซึ่งตามระเบียบปฏิบัติการให้บริการศูนย์จ่ายน้ำมัน
และการจัดส่งน้ำมันนอกจากจะระบุถึงระเบียบปฏิบัติภายในพื้นที่ศูนย์จ่ายน้ำมัน ในระหว่าง
การขนส่งน้ำมันไปยังลูกค้า ณ สถานที่ของลูกค้า การลงน้ำมันโดยทั่วไปแล้ว ยังระบุถึง
ความประพฤติส่วนตัวที่ต้องห้ามแสดงกริยามารยาทหรือวาจาไม่สุภาพ ห้ามเล่นการพนันภายใน
พื้นที่ และห้ามก่อการทะเลาะวิวาท ทำร้ายหรือพยายามทำร้ายผู้อื่นอีกด้วย ซึ่งตามข้อกำหนด
สัญญาจ้างผู้รับเหมาระบุบทลงโทษไว้ตั้งแต่การแจ้งตัวแทนผู้รับเหมาเพื่องดให้งาน 3 วัน ไปจนถึง
ส่งตัวบุคคลนั้นคืนบริษัทต้นสังกัด และยังปรากฏว่าโจทก์เคยมีประกาศบริษัทบางจากกรีนไลน์
จำกัด เรื่องระเบียบปฏิบัติและบทลงโทษสำหรับผู้บริการจัดส่งซึ่งกำหนดบทลงโทษแก่ผู้บริการ
จัดส่งตั้งแต่งดจ่ายงาน 3 วัน จนถึงเลิกสัญญาจ้าง ดังนั้นการปฏิบัติงานของผู้รับจ้างขนส่งจึงมิได้
เป็นเพียงผู้รับจ้างโดยอิสระ แต่ยังคงต้องปฏิบัติงานภายใต้ระเบียบปฏิบัติของโจทก์ที่กำหนดขึ้นใน
ลักษณะเดียวกับการทำงานของลูกจ้างทั่วไป ส่วนที่ศาลแรงงานกลางเห็นว่าผู้รับจ้างขนส่งจะขนส่ง
น้ำมันตามคำสั่งที่โจทก์ได้กำหนด อัตราค่าจ้างจะขึ้นอยู่กับการทำงานแต่ละครั้ง หากไม่มาทำงานก็

ไม่ได้ค่าจ้าง กำหนดวันทำงานไม่แน่นอน การหยุดงานวันใดเพียงแต่แจ้งให้ผู้ได้รับผิดชอบของโจทก์ทราบ ไม่ต้องได้รับคำสั่งอนุมัติให้หยุดงานหรือไม่ก่อนนั้น ก็ปรากฏตามสัญญาขนส่งน้ำมัน ข้อ 5.3 วรรคสอง ซึ่งระบุว่าผู้รับจ้างจะต้องประกันผลงานจำนวนเที่ยววิ่งขนส่งน้ำมันไม่ต่ำกว่าเดือนละ 45 เที่ยว หากผู้รับจ้างไม่สามารถปฏิบัติได้ตามจำนวนเที่ยวที่ระบุไว้โดยไม่มีเหตุอันควร ผู้ว่าจ้างมีสิทธิบอกเลิกสัญญา อีกทั้งโจทก์ยังได้จัดทำสมุดแจ้งการหยุดงานเพื่อบันทึกการลาหยุดงานของผู้รับจ้างขนส่ง ซึ่งตามเอกสารดังกล่าวมีรายละเอียดของชื่อผู้หยุดงาน วันที่หยุดงาน ทะเบียนรายละเอียดของการลาหยุดงาน ดังนั้นแม้ว่าผู้รับจ้างขนส่งจะหยุดงานวันใดก็ได้ แต่จะต้องขนส่งน้ำมันได้ไม่น้อยกว่าเดือนละ 45 เที่ยว และในการทำงานแต่ละวันจะเริ่มตั้งแต่เวลา 18.30 นาฬิกา จะทำงานในเวลาอื่นมิได้ การจะขนส่งน้ำมันให้ได้ไม่น้อยกว่าเดือนละ 45 เที่ยว จึงต้องมาทำงานภายในเวลาโดยมีอัตราการการทำงานที่สม่ำเสมอ และยังต้องระบุเหตุผลในการลาหยุดอันสมควรด้วย เพื่อมิให้ขัดต่อสัญญาขนส่งน้ำมัน ข้อ 5.3 วรรคสอง ดังกล่าว การปฏิบัติงานของผู้รับจ้างขนส่งจึงถูกบังคับโดยจำนวนเที่ยวที่ขนส่งโดยสัมพันธ์กับเวลาปฏิบัติงาน มิใช่การปฏิบัติงานโดยอิสระแต่อย่างใด ในส่วนของค่าจ้างที่ขึ้นอยู่กับการทำงานแต่ละครั้งก็เป็นลักษณะของค่าจ้างตามผลงาน โดยคำนวณเป็นหน่วยงานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ.2541 มาตรา 60 ดังนั้นการปฏิบัติงานของผู้รับจ้างขนส่งจึงอยู่ภายใต้อำนาจบังคับบัญชาในการทำงานของโจทก์ โจทก์จึงมีฐานะเป็นนายจ้างของผู้รับจ้างขนส่งดังกล่าวตามพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ.2518 มาตรา 5 ที่ศาลแรงงานกลางวินิจฉัยว่าผู้รับจ้างขนส่งไม่ได้เป็นลูกจ้างโจทก์จึงไม่ต้องด้วยความเห็นของศาลฎีกา และเมื่อโจทก์ฟ้องต่อศาลแรงงานกลางขอให้เพิกถอนคำวินิจฉัยของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ที่ 3/2545 ลงวันที่ 8 พฤศจิกายน 2545 และคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานที่ 11/2545 เรื่องบริษัทบางจากกรีนไลน์ จำกัด อุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ ลงวันที่ 12 ธันวาคม 2545 โดยอ้างเหตุว่า นิติสัมพันธ์ระหว่างโจทก์กับผู้รับจ้างขนส่งเป็นสัญญาจ้างทำของมิใช่สัญญาจ้างแรงงาน คำวินิจฉัยดังกล่าวไม่ถูกต้องตามกฎหมายเนื่องจากไม่อยู่ในขอบอำนาจของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานดังนั้นเมื่อโจทก์มีฐานะเป็นนายจ้างของผู้รับจ้างขนส่ง การวินิจฉัยตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ครั้งที่ 3/2545 ลงวันที่ 8 พฤศจิกายน 2545 และการวินิจฉัยอุทธรณ์ตามคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานที่ 11/2545 เรื่องบริษัทบางจากกรีนไลน์ จำกัด อุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ ลงวันที่ 12 ธันวาคม 2545 จึงชอบด้วยอำนาจและหน้าที่ตามพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ.2518 มาตรา 41 (1) และมาตรา 23 แล้ว ไม่มีเหตุให้เพิกถอนแต่อย่างใด อุทธรณ์จำเลยทั้งเก้าฟังขึ้น พิพากษากลับ ให้ยกฟ้องโจทก์

องค์คณะ

บวร กุลทนันทน์ · พิชิต คำแฝง · สุทัศน์ ศิริมหาพฤกษ์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/6942/2550>